

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10315 - Biblioteques i Hemeroteques (Edat Contemporània) / 1
Titulació	Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió
Crèdits	5
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antoni Marimon Riutort	12:00	14:00	Dilluns	09/09/2019	25/05/2020	Ac06
antoni.marimon@uib.es	10:00	12:00	Dimarts	10/09/2019	26/05/2020	Despatx AC06

Contextualització

En aquesta assignatura s'analitzen les principals col·leccions hemerogràfiques i bibliogràfiques de les illes Balears així com l'evolució històrica de la premsa i la seva importància com a patrimoni històric. També s'aporta la metodologia necessària per al seu estudi en si mateix o com a font per a la història i la història de l'art.

Requisits

Aquesta assignatura és recomanable per aquelles persones que, dins el marc del Màster de Patrimoni s'interessen pels aspectes més contemporanis, pels mitjans de comunicació i per l'evolució de la cultura i la societat contemporànies.

Recomanables

Són recomanables els graus o llicenciatures de lletres o de periodisme, comunicació o afins.

Competències

Específiques

- * Coneixements especialitzats del patrimoni documental i bibliogràfic
- * Coneixements de mètodes, tècniques i instruments per a l'estudi i la investigació del patrimoni
- * Capacitat per treballar en arxius, biblioteques i hemeroteques
- * Habilitat per identificar i diagnosticar béns patrimonials
- * Habilitat per manejar fonts documentals i bibliogràfiques
- * Habilitat per a la recerca i la divulgació de fonts d'informació i documentació

Guia docent

Genèriques

- * Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar, sintetitzar i expressar informació
- * Capacitat per aplicar el coneixement teòric a la pràctica
- * Habilitat per transmetre els coneixements adquirits
- * Capacitat d'elaborar projectes i activitats
- * Habilitat per utilitzar eines i tecnologies
- * Habilitat per dissenyar activitats de gestió i difusió cultural

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Per assolir les competències abans esmentades és necessari conèixer, estudiar i reflexionar sobre els següents temes:

Continguts temàtics

Introducció. Introducció

I Introducció a la matèria i exposició de la dinàmica del curs

La premsa. la premsa

II La premsa com a producció cultural. Aproximacions metodològiques

Biblioteques. Biblioteques

III Les biblioteques a les illes Balears

Gestió. Gestió

IV la gestió del patrimoni hemerogràfic i bibliogràfic. Conservació i catalogació

Font. Font

V La premsa com font per a la història i la història de l'art. Models d'anàlisi del contingut.

Catàlegs. Catàlegs

VI Els catàlegs de premsa a les illes Balears, Catalunya i el País Valencià

història. història

L'evolució històrica de la premsa

-Els orígens a l'època de la il·lustració

-La premsa a l'època del reomanticisme i del liberalisme

-La premsa durant el Sexenni revolucionari

-La premsa republicana

-La premsa sota la Restauració

-La premsa de masses

-La premsa durant la Segona República

-Premsa i franquisme

Guia docent

- Premsa i Transició a la democràcia
- El cas específic de la premsa forana

Metodologia docent

Concreció de la dinàmica de les sessions i del treball no presencial

Volum de treball

Les classes són d'assistència obligatòria

Activitats de treball presencial (1,2 crèdits, 30 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Explicació del professor	Grup gran (G)	Explicació dels temes II a VII Assoliment de les competències CE1, CE2, CE3,	12
Seminaris i tallers	Anàlisi de premsa	Grup mitjà (M)	Preparació per a la recerca en premsa Assoliment de les competències CE1, CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5	2
Seminaris i tallers	Debat	Grup mitjà (M)	Debat a classe de les lectures obligatòries Assoliment de les competències CE1, CE2, CG3, CG4, CG5	2
Seminaris i tallers	Taller de catalogació de premsa històrica	Grup mitjà 2 (X)	Taller de catalogació de la premsa històrica Aconseguir les competències CE3, CE5, CG1	2
Tutories ECTS	Seguiment del Projecte	Grup petit (P)	Assoliment de les competències CE1, CE2, CE3 i CG CG1, CG2, CG 3, CG4 Revisió acurada dels objectius, metodologia i resultats del projecte	2
Avaluació	Exposició del projecte	Grup petit (P)	Exposà el projecte desenvolupat durant el curs en GP davant GG Assolir les competències CE1, CE5, CE6, Cg2, CG3, Cg4, Cg5	4
Altres	Sortida	Grup gran (G)	Visita a la Biblioteca Bartomeu March o a la Biblioteca del Parlament de les Illes Balears o a la Biblioteca de la Societat Arqueològica Lul·liana. Assolir les competències CE1 i CE2	6

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Guia docent

Activitats de treball no presencial (3,8 crèdits, 95 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria amb la bibliografia recomanada	Estudi individual Assoliment de les competències CE1, CE2, i CG1	30
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració d'un projecte	Realitzar un projecte d'acord amb les normes del treball científic que aportin nous coneixements en l'àmbit de les hemeroteques i les biblioteques. Asolir les competències CE3, CE4, CE5, CE6 i CG1 i CG4.	65

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Són criteris generals d'avaluació els coneixements assolits de la matèria, la capacitat d'anàlisi i l'habilitat per transmetre els coneixements adquirits. La realització d'un projecte aportarà el gruix de la nota.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Taller de catalogació de premsa històrica

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Taller de catalogació de la premsa històrica Aconseguir les competències CE3, CE5, CG1
Criteris d'avaluació	Correcta aplicació de les normes de catalogació

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Guia docent

Exposició del projecte

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves orals (recuperable)
Descripció	Exposà el projecte desenvolupat durant el curs en GP davant GG Assolir les competències CE1, CE5, CE6, Cg2, CG3, Cg4, Cg5
Criteria d'avaluació	La capacitat d'anàlisi, i el plantejament adient d'hipòtesi. La capacitat per a transmetre els coneixements adquirits

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5
Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Elaboració d'un projecte

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Realitzar un projecte d'acord amb les normes del treball científic que aportï nous coneixements en l'àmbit de les hemerotques i les biblioteques. Asolir les competències CE3, CE4, CE5. CE6 i CG1 i CG4.
Criteria d'avaluació	La capacitat d'estructurar i desenvolupar un treball segons les normes científiques . La capacitat d'aportar nous coneixements

Percentatge de la qualificació final: 70% per a l'itinerari A amb qualificació mínima 5
Percentatge de la qualificació final: 80% per a l'itinerari B amb qualificació mínima 5

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació s'adjunta una bibliografia bàsica i una bibliografia complementària que, naturalment, no tenen pretensions d'esser exhaustives, però que si que són obres cabdals en el seus àmbits i referents obligats a l'hora de desenvolupar noves recerques.

Es podrà trobar més informació a la UIB digital

Bibliografia bàsica

SAÍZ, María Dolores; SEOANE, María Cruz (1983): *Historia del periodismo en España*, Alianza, Madrid.
FIGUERES, Josep Maria (dir.) (2016): *Història del periodisme de Catalunya*, Sàpiens, Barcelona.
COMPANY, Arnau (2015): *La premsa a Mallorca en el segle XX*, Edicions Documenta Balear, Palma.
CAMPBELL, James W.P.(2013): *La biblioteca: patrimonio mundial*, Nerea, San Sebastián.
MARTÍNEZ, José María (2015): *Historia de la edición en España*, Marcial Pons, Madrid.

Bibliografia complementària

AMORÓS, José Luis; CANUT, María Luisa (2000): *Maestras y libros (1850-1912)*. La primera Normal femenina de Balears. Universitat de les Illes Balears / Escola Universitària Alberta Jiménez / Institut Menorquí d'Estudis, Palma/Maó.
ARACIL, R., MAYAYO, A., SEGURA., A. (ed.) (2010) : *Diari d'una postguerra*. La Vanguardia Española (1939-1946). Afers, Catarroja.
CAPDEVILA, Jaume (coord.) (2012): *Cu-cut! Sàtira política en temps trasbalsats (1902-1912)*, Efadós, El Papiol.

Guia docent

- CAPDEVILA, Jaume (coord.) (2013): L'Esquella de la Torratxa. 60 anys d'Història catalana 1879-1939, Efadós, El Papiol.
- COMPANY MATES, Arnau (1993): Catàleg de 100 anys de premsa diària de les Balears. Grup Serra / Sa Nostra, Palma
- COMPANY MATES, Arnau (1997): «La primera etapa de la premsa forana a Mallorca (1883-1936)». Dins Verguisme, anarquisme i espanyolisme. Noves recerques sobre el s. XX a Mallorca. Fundació Emili Darder, Palma.
- COMPANY MATES, Arnau (2015): La premsa a Mallorca en el segle XX, Edicions Documenta Balear, Palma.
- COMPANY, Arnau; SERRA, Sebastià (2007): «La premsa republicana a Mallorca durant la II República». Dins XXV Jornades d'Estudis Històrics Locals. La Segona República. Institut d'Estudis Baleàrics, Palma.
- DESVOIS, J. M. (1977): La premsa en España (1900-1931), Siglo XXI, Madrid.
- DIVERSOS AUTORS (2009): Els estudis i la premsa local al segle XXI, Institut d'Estudis Baleàrics, Palma
- FIGUERES I ARTIGAS, Josep Maria (1999): El primer diari en llengua catalana. Diari Català (1879-1881), Institut d'estudis catalans, Barcelona
- GUILLAMET, Jaume (1993): La formació de la premsa moderna. Generalitat de Catalunya, Barcelona.
- HERAS PEDROSA, Carlos de las (2000): La premsa del Movimiento y su gestión publicitaria (1936-1984). Servicio de Publicaciones e Intercambio científico de la Universidad de Málaga, Málaga.
- HUERTAS, Josep Maria (dir.) (1995): 200 anys de premsa diària a Catalunya, Arxiu Històric de la Ciutat, Barcelona.
- MARIMON RIUTORT, Antoni (2001): «La premsa republicana mallorquina davant la qüestió regional/nacional (1895-1903)». Dins V Encontre d'Historiadors de la Comunicació. Aportacions de la comunicació a la comprensió i construcció de la història del segle XX. UIB / CEDOC / Sa Nostra.
- MARIMON RIUTORT, Antoni (2014): «En tierra hostil. La premsa diària republicana en las Islas Baleares durante la Restauración canovista (1876-1894)». Historia Contemporánea, 48, p. 245-282
- MARTÍNEZ GRIMALT, Joan Tomàs (2009): La construcció d'una cultura socialista a Mallorca (1900-1909). El setmanari El Obrero Balear, Edicions Documenta Balear, Palma.
- POMAR, Jaume (1976): L'aventura de Nova Palma. Editorial Moll, Palma.
- PONS, Damià (1998): El diari «La Almudaina» en l'època de Miquel S. Oliver. Di7, Binissalem.
- SALAVERT, Vicente (1983): La biblioteca del Congreso de los Diputados: notas para su historia (1811-1936). Congreso de los Diputados, Madrid.
- SEOANE, María Cruz (1983) Historia del periodismo en España, Alianza Editorial, Madrid.
- SERRA BUSQUETS, Sebastià; COMPANY MATES, Arnau (coords.) (1994): XII Jornades d'Estudis Històrics Locals. La premsa, la ràdio i la televisió des d'una perspectiva històrica. Institut d'Estudis Baleàrics, Palma
- SINOVA, J. (2006): La premsa en la Segunda República española. Historia de una libertad frustrada. Debate, Barcelona.
- VALENCIANO, Valentí (2009): Els inicis de la premsa a Mallorca (1779-1814), Edicions Documenta Balear, Palma.
- VILANOVA, Francesc (2018): Franquisme i cultura. Destino. Política de unidad, Lleonard Muntaner Editor, Palma.

Altres recursos

- Prensa Històrica, adreça electrònica del Ministeri de Cultura que inclou digitalitzades un gran nombre de publicacions.
- ARCA, arxiu de revistes catalanes
- Biblioteca digitla de la UIB
- Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes

Guia docent

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10315 - Biblioteques i Hemeroteques (Edat Contemporània)
Grup	Grup 1

Hemeroteca digital de la BNE

